

NORGES HØYESTERETT

K J E N N E L S E

avsagt 16. januar 2020 av Høyesterett i avdeling med

justitiarius Toril Marie Øie
dommer Magnus Matningsdal
dommer Erik Møse
dommer Wilhelm Matheson
dommer Kristin Normann
dommer Henrik Bull
dommer Knut H. Kallerud
dommer Per Erik Bergsjø
dommer Arne Ringnes
dommer Espen Bergh
dommer Cecilie Østensen Berglund

HR-2020-83-S, (sak nr. 19-131274SIV-HRET)
Anke over Frostating lagmannsretts dom 24. juni 2019

A

B

(advokat Anders Morten Brosveet)

mot

X kommune

(advokat Mette Yvonne Larsen)
(Rettslig medhjelper:
advokat Bendik Falch-Koslung)

KS (partshjelper)

(advokat Frode Lauareid)
(Rettslig medhjelper:
advokat Trine Christin Riiber)

(sak nr. 19-135171SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

C (advokat Halvard Helle)

D (advokat Paal Berg Helland – til prøve)

mot

Y kommune (advokat Mette Yvonne Larsen)
(Rettslig medhjelper:
advokat Bendik Falch-Koslung)

KS (partshjelper) (advokat Frode Lauareid)
(Rettslig medhjelper:
advokat Trine Christin Riiber)

(sak nr. 19-140764SIV-HRET), og (sak nr. 19-142877SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning

I.
E (advokat Bente Mostad Tjugum – til
prøve)

mot

Z kommune (advokat Frode Lauareid)

KS (partshjelper) (advokat Frode Lauareid)
(Rettslig medhjelper:
advokat Trine Christin Riiber)

F (advokat Steinar Jacob Thomassen)

II.
F (advokat Steinar Jacob Thomassen)

mot

Z kommune (advokat Frode Lauareid)

KS (partshjelper) (advokat Frode Lauareid)
(Rettslig medhjelper:
advokat Trine Christin Riiber)

Møter i sakene i medhold av
tvisteloven § 30-13:

Staten v/Justis- og beredskapsdepartementet (Regjeringsadvokaten
v/advokat Marius Kjelstrup Emberland)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder spørsmål om habilitet ved storkammerbehandling av fire barnevernsaker.
- (2) Høyesteretts ankeutvalg har tillatt fremmet anke i sak nr. 19-131274SIV-HRET, sak nr. 19-135171SIV-HRET, sak nr. 19-140764SIV-HRET og sak nr. 19-142877SIV-HRET. De to siste sakene er forent, slik at det nå er tre saker til behandling i Høyesterett. Sakene gjelder barnevern og skal behandles i sammenheng i storkammer. Storkammerbehandlingen begynner 4. februar 2020.
- (3) Ved Høyesteretts brev 31. oktober 2019 ble staten ved Justis- og beredskapsdepartementet varslet om sakene, jf. tvisteloven § 30-13 første ledd første punktum. Staten meddelte i prosesskriv 14. november 2019 at den ønsker å opptre i sakene for å ivareta det offentliges interesser, jf. andre punktum.
- (4) KS erklærte 16. desember 2019 partshjelp til fordel for ankemotpartene, X, Y og Z kommuner, og partshjelp ble tillatt 13. januar 2020.
- (5) To dommere, dommer Falch og dommer Ringnes, har redegjort skriftlig for forhold som kan reise spørsmål om deres habilitet.
- (6) Ingen av partene har hatt innvendinger til dommer Ringnes' habilitet. Heller ikke noen av Høyesteretts øvrige dommere har reist spørsmål om hans habilitet. I samsvar med praksis for slike åpenbare tilfeller har dommer Ringnes etter dette deltatt i avgjørelsen av dommer Falchs habilitet, jf. blant annet Rt-2007-705 avsnitt 10.
- (7) Også dommer Bergsjø, som ikke er trukket ut til å delta i storkammer, har deltatt under behandling av habilitetsspørsmålet, jf. forretningsorden for Høyesterett i storkammer § 5 andre punktum.
- (8) Dommer Falch har gitt følgende uttalelse om de relevante omstendighetene:

«Etter at jeg ble trukket ut til å delta i de tre barnevernssakene som skal behandles samlet i storkammer i Høyesterett i februar 2020, er advokat Trine Riiber hos kommuneadvokaten i Oslo meldt inn som rettslig medhjelper for Z kommune og for KS. KS har etter det jeg forstår meldt seg som partshjelper for alle kommunene i de henviste sakene.

Min sønn Mathias Rør Falch er ansatt som advokatfullmektig hos kommuneadvokaten i Oslo. Han har opplyst til meg at han bistår advokat Riiber i forberedelsen av sakene og at han eventuelt også skal bistå henne under sakenes behandling i Høyesterett.

Jeg ser det slik at kunnskapen om min sønns involvering kan gjøre det vanskelig for meg å opptre upartisk som dommer i sakene. Dette tilsier at jeg må vike sete som inhabil.»
- (9) Ved brev 2. januar 2020 fra Høyesteretts direktør ble dommer Falchs uttalelse formidlet til partene, partshjelper og staten ved Justis- og beredskapsdepartementet, som alle har fått uttale seg. Samtlige som har uttalt seg, har sluttet seg til dommer Falchs vurdering.

- (10) Prosessfullmektigene er orientert om at Høyesterett anser det hensiktsmessig å treffe særskilt avgjørelse i habilitetsspørsmålet etter skriftlig behandling, jf. domstoloven § 117 første ledd. Ingen har hatt innvendinger mot behandlingsformen.
- (11) *Høyesterett bemerker* at spørsmålet er om dommer Falch er inhabil som følge av sønnens tilknytning til saken gjennom stillingen som advokatfullmektig hos kommuneadvokaten i Oslo.
- (12) Etter domstoloven § 106 nr. 7 kan ingen være dommer når vedkommende er «i slekt ... i opp- eller nedstigende linje ... med nogen, som handler i saken for en part». Det følger videre av domstoloven § 108 at ingen kan være dommer når det foreligger «andre særegne omstendigheter» enn de som er nevnt i §§ 106 og 107, «som er skikket til å svekke tilliten til hans uhildethet».
- (13) Advokatfullmektig Mathias Røer Falch er ikke selv rettslig medhjelper i saken, men bistår advokat Trine Riiber, som er rettslig medhjelper. Det kan derfor stilles spørsmål ved om han «handler i saken» etter § 106 nr. 7, eller om eventuell inhabilitet må vurderes etter domstoloven § 108. Grensen mellom de to bestemmelsene vil imidlertid ikke ha praktisk betydning, siden noen som arbeider med saken for en prosessfullmektig, vil være inhabil uansett hvilken bestemmelse som kommer til anvendelse, se også Anders Bøhn, Domstoloven, Kommentartutgave, § 106 note 9 og 10, Juridika, revidert 24. november 2019.
- (14) Dommer Falch er etter dette inhabil og må vike sete.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Dommer Falch viker sete.

Magnus Matningsdal (sign.)	Toril M. Øie (sign.)	Erik Møse (sign.)
Wilhelm Matheson (sign.)	Kristin Normann (sign.)	Henrik Bull (sign.)
Knut H. Kallerud (sign.)	Per Erik Bergsjø (sign.)	Arne Ringnes (sign.)
Espen Bergh (sign.)		Cecilie Østensen Berglund (sign.)